

[Groot Zeeuws Dictee 16-03-2011]

[De onderstreepte woorden moeten worden ingevuld door de 'Specialisten'.
De gecursiveerde woorden moeten worden ingevuld door de 'Liefhebbers'.]

Een Zeeuwse universiteit

Onderwijs is van alle tijden. Ik ben *grootgebracht* in de tijd dat er nog geen *bewaar-* of *peuterschool* was. Van het *glo* (gewoon lager onderwijs, in mijn geval de school met de *Bijbel*) ging je naar de *ulo*, de *mulo* of de *spinazieacademie*. Zelf heb ik *hbs-b* gedaan. Daarop zaten *hbs'ers* en een *hbs-lerares* gaf daar les. Daarna mocht ik gaan studeren en ben ik uiteindelijk wiskundig *ingenieur* geworden aan een van de toenmalige *th's*, in Delft. Ook *jenaplanscholen*, *steinerscholen*, *fröbelscholen*, *mavoscholen*, meaoscholen, *leonardoscholen*, *businessscholen* en a-b-scholen waren er toen nog niet, *drop-outs* al wel. Tegenwoordig zijn er opleidingen te over: denk maar aan uitdrukkingen als *havoër*, *havist*, *havoleerling*, vwo-leerling, vwo'er en enthousiaste medescholier. *Rijdt je collega-gymnasiast* vaak in het openbaar vervoer met zijn ov-chipkaart? En rijd je zelf al auto? Wat, je hebt je rijbewijs BE al! En bij jou op school gebruiken ze *hasjiesj*, crack, GHB (gammahydroxyboterzuur), speedball, methamfetamine en lsd (*lysergeenzuurdi-ethylamide*)? Nee, jij niet natuurlijk, jij bent geen *jaknikker* of ja-en-amen-zegger.

Enfin, de tijden zijn veranderd. Universitair onderwijs is gemeengoed geworden. Uit het nieuws verneem ik dat naast de Hogeschool Zeeland de ik-worstel-en-ontzwemprovincie een heuse universiteitsprovincie moet worden en een academie moet krijgen. Men is al te rade gegaan bij een aantal umc's, zoals UMC Groningen. Ook met Wageningen UR, de VU, de UvA (beide te Amsterdam), de UGent (universiteit van Gent), de KULeuven (katholieke universiteit van Leuven) en de RUG (Rijksuniversiteit Groningen) waren er contacten. Gezocht wordt een *rector magnificus*, die liefst al meermalen doctor honoris causa is. Ook wordt een pedel gezocht, die bij de promotie goed 'hora est' kan roepen en goed met een peddel kan stampen. Het gaat wel heel anders toe dan vroeger: je haalt je *propedeuse* en je kandjes niet meer maar je wordt ondergedompeld in de bamastructuur (de bachelor-masterstructuur). Je wordt als ex-abituriënt en nu fulltimestudent *in spe* in se platgewalst, er is geen ruimte om rustig een jaartje corpspreses te zijn, laat staan tijd te hebben voor cricketen, baseballen, *rugbyen*, *tai-chiën*, de universiade of jeu de boules (in goed Nederlands: jeu-de-boulen).

Niet alle faculteiten kunnen we *annonceren*; dan wordt dit dicteetje veel te lang. Maar er komt zeker een theologische faculteit. Daar vind je nog *Bijbelexercities* volgens het *veelgeprezen ex-cathedraonderwijs*. Het *Woord Gods* staat daar centraal en vele *godswaarden* passeren de *revue*. Je moet je *bijbeltje* dus wel steeds bij je hebben. Ook moslimonderzoeksprojecten, een studie van *Boeddha* en *Boeddhabeelden*, de Vedische godsdienst uit de tijd van de Veda's (heilige boeken die deel uitmaken van de canon van het *hindoeïsme*), christelijke geschriften, de *joodse spijswetten*, de *niet-Joodverklaring*, het *brahmanisme* (verering van *Brahma*), de *rooms-katholiekekerkenverloedering*, de *liaison dangereuse* tussen godsdienst en wetenschap, *Mohammed* en de *mohammedanen*, mensen die niks zijn, de *sikhs* uit de Indiase deelstaat *Punjab* en het *taoïsme* zijn aandachtspunten. Je krijgt er les in de pastoraaltheologie, mogelijk zelfs van een *oudtestamenticus*. Maar de faculteit mag natuurlijk niet verworden tot een *medresse*, een islamitische *juridisch-theologische hogeschool*. Het is te hopen dat de studenten geen *judicium Dei*, *godsoordeel*, over zich afroepen. Beslist uitgebannen moet worden de *god-is-doodtheologie*. Ook voor het *kolenbrandersgeloof* – *fides carbonaria* – is er geen plaats.

Nu hier *tenslotte* breedvoerig *u aller kennis* van ons spellingsysteem getest wordt, ontkomen we niet aan een korte *vue d'ensemble* van de letterenfaculteit. Die is *breed georiënteerd*. Naast 'betalen' komen ook alle andere talen voor. Van Dale zet ons daartoe aan door uit de meeste talen woorden en uitdrukkingen over te nemen. Een klein *resumé* daarvan mag zeker voor taaltijgers niet ontbreken: *lingua toscana in bocca romana* (omschrijving van het fraaiste Italiaans), *banqueroute de la science* (Frans: het bankroet van de wetenschap), *every inch a gentleman* (Engels: van top tot teen een heer), *el caballero de la triste figura* (de ridder van de droevige figuur, Don Quichot), *hasta la vista* (Spaans: tot weerziens), *vinho verde* (frisse, licht mousserende Portugese wijn), *kopra* (Portugees: gedroogd kiemwit van de kokosnoot), *döner kebab* (Turks: aan een verticaal draaiende spies geroosterd vlees), *sazspeler* (Turks: een luitspeler), *pyjama* (Hindi), *bhangra* (Hindi: Aziatische muziekstijl), *boemboeboemboe* (Maleis: specerijen gebruikt in de Indische keuken), *kassian* (Maleis: medelijden), *waza-ari* (Japans: score van een half punt bij judo), *sukiyaki* (Japans gerecht), *xiang qi* (Chinees schaakspel) en *I Tjing* (orakelboek met hexagrammen uit de Chinese filosofie).

Je bent aan het einde van je *Latijn*? Hactenus hodie: *tot zover* voor vandaag.

[Auteur: Rein Leentfaar

Voorlezer: Helge Prinsen

Adviseur: Hans Blik]